

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

från Gøtha-ålf, och 6 mil härifrån: närmare underrättelse gifwer Herr Rådman Lorich på Gamla Wårswet.

Den 31 dennes kommer på Säteriet Kobergs igenom aucion at försäljas et antal kor och qwigor.

Til salu angifwes en heltåkt och tresittig, samt en halståkt och tvåsittig wagn, uti godt stånd och 4 selar til den förre: underrättelsen förordas af Hofflagaren Bolm uppå Wal-gatan.

På Tul-gatan i westra Haga, hos Timmbermannen, Jacob Jacobsson, äro följande rum lediga at mot hyra tilträdas, näml. stuga, kamare, kök och wisterhus, utom wind och wedbod: likaledes et par tapetserade rum, och en klådkamare, hos Herr Fernlöf.

En fickelig människja, som waret Hushållerska eller Kamar-piga, söker ny tjenst, och bor hos Stads-tjenaren Nordström under Skogen.

Natten imellan den 31 Julii och 1 Augusti är, på Lindholmen, af illa sinnade människjor wåldswerkan begången på en lada, som blifwit öfwerända kastad: saken röjes af qwarlemnade stockar och wågballar. Skulle någon wara kunnig om denna wåldsama gerning, eller des anlågare, och samma bewisligen upgifwer, så utlofwas 50 Dal. S:mt i wedergåtnig.

Et ur, förfärdigat i London af T. Richardson, N:o 7018, efterlyses, och lofwas ägaren nästan hela des wårde för återfångsten. Ristwen fjäder säljes hos Borgaren Kulling.

***
***
***

Göteborgska Becko=bladet.

Lördagen, den 25 Augusti, 1764.

Om Städer.

Har nånsin et wårre infall blifwit klåkt, än det jag wil berätta? Man wil inga städer ha, allesamman skola de urddömas. Jag blef underligen rörd, när jag hörde en Landtman, som war tre sjerdedelar mindre, än en Tolfman, tala om detta förslaget i et gille. Nog har jag länge hört gnabb imellan Stadsboar och Landtmän; men ho skulle tro, at det kunde komma så wida? Jag blef förwånad, gick ut, och skrek: Afund och egenmytta! huru länge skole wi wara så tankelöse, at i Skolen regera öfwer oss?

Men tänk huru jag håpnade, när jag såg Rousseau hafwa dylike tankar: det är bekant, at denne Philosophen är i moden. Thans Emile tom. 1. s. 60, 61. läsas des tankar om städer, som jag ej wet mycket at säga emot. Ho kunde annars ha tänkt på annat, än städernas förökelse i Sverige? Knapt har något rike i Europa så få, eller så små städer, som finnas hos oss

of; och wi plåge anse mängden och storleken af dem för grunden til magt och wålnåga. Måne wi faret wilse? Låtom of höra Rousseau.

Han säger 1) Les hommes ne sont point faits pour etre entassés en fourmillieres, mais epars sur la terre, qu'ils doivent cultiver. Nå, däri har han rätt så wida. Den underrättelsen, wi hafwe om den förste stad i werlden, är icke särdeles hedrande för inrättningen. Skapelse B. 4. v. 17. Lågger man Roms uphof härtil, så finner man, at städer äro byggde af sådane, som gjort sig både Gud och människor til fiender, och ej wetat hwar, eller huru de skolat blifwa säkre om lif och egendom, utan där de kunde med wallar och murar förskänka sig för människor. Det må wara, at dogliga samhållen sedermera bygt städer, at där blifwa fredade för öfwerwåld; men hafwa de wunnit affigten? Nej, de hafwa så mycket ömheligare blifwet fördärwade, och begrafne i mycket större mängd under stenhoparne. Sedan nu frutet blifwet upfunnet, och man förut utwåg at kasta de tjockaste murar öfwer ånda hwad nytta göra då städer? De kunna uppehålla en fiende. Ja wål, men lemna han dem på ryggen? En förnuftig fiende, som ej är barabar, unnar landet så god ro, som han kan; han låter gerna folket i de öpne städerne bo i sina hus, och ofta behålla sin egendom. Hwar är då desse onaturlige samle-platsar tjenlige? Kan

Kan hånda, til at skaffa staten inkomster genom tull för de waror, som dit föras. Där om wilse wi tåga, sedan andre skrifwet, och ån widare helsa på wår Philosoph.

Han säger 2) Plus ils se rassemblent, plus ils se corrompent. Les Infirmités du Corps, ainsi que les Vices de l'ame, sont l'inafaillible effet de ce concours trop nombreux. Låtom of se på det sidsta, han nämner, lasterna; de bo wål allestädes; men ordspråket är likwål sant: Stora städer, stora synde. Det är oförnekelsen genom den wågen, som Nationer fördärwas. Jag måste tro, at den ena Nationen kan wara hångrifwen til större styggelser, ån den andra; men de smitta, och det genom den handel, som städerna hafwa. Yppighet eller öfwerfiod bor där, eller åro de komne därifrån. Låtjan kan där trifwas bättre, ån på landet. Tjufnad utgör en större punct, i en hop Stadsboars näringsfatt, ån man besinnar. Höghmod och förmåtenhet födes och fordras där, och den onyttigaste Stadsboe wil wara ansedd långt öfwer en Landtman. Där födas flere män wid systor, ån människorna behöfde, om de ej bodde i städer; och flere kanske, ån där af kunna lefwa: hwad blir påföljden? Döm almånhet. Men widare 3) säger wår witte Sweisare: L'homme est, de tous les animaux, celui qui peut le moins vivre en troupeaux. Des hommes en-

taffés comme des moutons periroient tous en très peu de tems. L'haleine de l'homme est mortelle a ses semblables. Jag lennar dem at bestyrka detta, som fört en hop lastwar från Africa ut Westindien: en handel, som jag aldrig önskar mit Fädernesland. De arme Africaner kallas wille; men Holländarne och andre, som föra dem, äro ej så tamme som de borde. Hjorten och wargen äro bägge wille; men hwarföre handteras människor såsom få. På det de skola skaffa städerna knaster och säcker. Landtmän kunna hjelpas med sämre tobak, och honung. An sjukdomar i städerna! Lusten den rena friska lusten, det flytande Elementet som Skaparen beredt til wår helssa, wår trösnad och wår glädje; den lusten, som ock de ostädliga kreaturen få nytja; den förgiftas i städerna. På den årstiden, då lusten är på landet så balsamisk, at sjuklingar, som bada däri, få nyttilif, är lusten i städerna smittad med något annat. En läcker Fru kan säga om Bonden, han luktar stall; kanske om han kommer in i hånnet kamare, får han säga: här stinker wårre. Jag wil intet tala om drag, flussar, förbjugg och hundrade kink, hwaras Landtmän ej weta. Jag wil be Gud bewara oss för pest; men ho nekatar at han hörer städerna til, då han kommer. Febrar smitta där mera, än pesten på landet. En sjukdom förtjenar at anmärkas, fransoserna; en stads-sjuka: underligt, at ej städerna redan blifwet utödde därpå. (Fortsättning härnäst.)

Hwad

Hwad nytt i Staden?

Korta Stads-nyheter.

Götheborgska Wexel-priset.

Onsdagen, den 27 Augusti,

London	-	-	92	-	-	Dal. Rant.
Amsterdam	-	-	81½	-	-	W. Rant.
Hamburg	-	-	85½	-	-	W. Rant.

Inkomne äro Skepparne, William Smith, Rob. Mauer och Alexander Stein ifrån Camphier med barlast, Johan Francis ifrån Rotterdam med dito, Onne Arends ifrån Amsterdam med dito, och Peter Hanssen ifrån Hamburg med dito.

Utgångne äro Skepparne, John Dalrymple til Aberdeen, Wynley Wilson til Cymouth, Thomas Harrison til Scotland, Johan Fr. Iben til Hull, Ewen Liberg til Irland, och Alexander Berg til Hamburg, med järn och bräder.

Critiska Nyheter.

Plato om Sverige finnes mindre satyrisk, än öconomisk, efter närmere tillspn. Hwem är

L. 3

udg

nögdare med Klimatet, än han? Det är nu moden, at tala mot våra siden-fabriquer.
 "Arbetet, säger man, löner ej mödan, och klä-
 "dedrägten passar ej med luftstreket: Därnäst
 "är hufvud-selet, at silket kostar of oarbetat
 "kanske så mycket, som färdiga tyg, hemtade med
 "hushållning utifrån: så behöfs och folket of
 "vermåtten wäl wid åkern och smedjan: ylle
 "tyg och kinnpelsar äro goda nog för Swenskar,
 "då våra sidentyg swärligen hinna til någon
 "fullkomlighet. Man lägger til, at Sweriges
 "rätta interesse fordrar inskränkning i näringsar,
 "om något skal förtas med besked; och, det som
 "underligast är, at affåtningen synes knapp
 "änkfont halftwa Norden går i siden." Alla
 "dessa swärigheter häfwas med lätthet af en Phi-
 "losoph, som blifwet nyligen omkafad til en
 "den-Patron. Jag wördar just icke hwart och
 "et ord i sjelfwe Platos mund; och tror, at hwar
 "ken han, eller Carneades, ofwertigar mig om
 "nödwändigheten af mångslögd i et hushåll.
 "Jekedesmindre kan samtallet läsas med mindre
 "ledsnad, än de festa skrifter af det slaget. Frö-
 "gar någon, hwarföre Plato måste nödwändig
 "up på Rinna kulle, för at språka om Sweriger
 "så lærer Rudbecken ha gjort honom nyssket
 "at flera resor wandra hit. När man ock wet
 "huru yppig Philosophen war i sin tid, så undrar
 "jag ej, hwarföre han taget siden-fabriquerne i
 "sit lärda besydd. Annan fråga blir, hwarföre
 "Diogenes ej gjort honom sällskap så wäl, som
 "en

en Solon, Lycurgus och Minos, jämte Soera-
 tes, Aspous, Aristippus och Aristoteles. För
 egen del skulle jag ej ogerna ställa mig i et hörn,
 och i tyfthet höra på så wördade gubbar, utan
 at falla dem i talet; men at urgamla skuggor
 haft en lika wördnad för Plato, och faret ända
 til Swerige, för at säga ingen ting, Aspous
 undantagen; är en sak, som utanrviswel stöter
 sannolikheten. Sagan kostar 18 öre S:mt.

Små Ryrko-tidningar.

I Swenska Församlingen äro, ifrån den 16
 til den 23 dennes, födde 3 Gossar och 4 Flickor
 barn: Wigde Tunnebindare-Gesällen, Olof
 Scott, och Jungfru, Ester Sahlberg: Döde
 Herr Joh. Borgström, af hetsig feber, Styre-
 mans Enkan, Christina Falk, af dito, Stads-
 Drummeslagaren, Jacob Stares Hustru, Le-
 na Dahlpil, af håstan, och 1 barn, af slag.
 I Dyfka Församlingen döde Sadelmakaren,
 Ludvig Schulmeyer, från Mülhausen, 77 år
 gammal.

I Kronhus-Församlingen födde 7 barn:
 Wigde Handtlangaren, Anders Wedberg, och
 Elin Norgren: Döde 2 barn, af kikhosta och
 maghsjuka.

Rundgörelser.

Borgaren, And. Hallbergs, hus, beläget på
 Otterhålleberget, och bestående af stuga, kök
 och

och Källare, samt et wisterhus öfwer en behållen
brådebedd, är til salu, tillika med en trågårdes-
bage, m. m. Den som är hågad, anlite ägar-
ren, boende näst intil affsedade Rustmästarens,
Nils Klingborg.

Mot hyra utbiudas til nästa Michaelis tid
följande rum, nämligen 4 stycken öfverrum,
et par större, det ena tapetseradt, och et par
mindre dito, samt et kök, allesamman belägne
utom Drottninge-porten: Borgaren och Sv-
karen, Pehr Swensson på Sille-gatan, öfver
underrättelsen.

Likaledes är öfverwäningen i Mamsel Lund-
hus til näste fardag ledig.

En post-wagn med fur öfwer, är til salu-
priset nämner Tygskrifwaren Essen, på Artilleri-
ri-Tyg-Contoiret wid Kronhuset.

En eke-swarfswestol med allt tillbehör är til
salu; närmare underrättelse fås hos Waktmä-
staren Notander wid Lands-Contoiret.

Om någon kuisst äskundas til Stockholm, an-
måler sig en hos Järndragaren, Olof Anders-
son, på Kyrko-gatan, under Skogen.

På Tryckeriet erhålles Utdrag ur Ostindiska
Journalen, som fördes under sednare resan med
skeppet, Prins Carl: nyheten går på rim, och
betalas med 2 öre S:mt.

***
***
***

Göteborgska Becko-bladet.

Lördagen, den 1 September, 1764.

Fortsättning öm Städer.

Vår Philosoph får vidare fort, och säger 4)
Les Villes sont le gouffre de l'espe-
ce humaine. Au bout de quelques gene-
rations les races perissent ou degenerent;
il faut les renouveler, et c'est toujours
la Campagne, qui fournit a ce renouvel-
lement. Detta har sin grund i det föregående,
de, men säger dock ännu mer. Stads-slågter-
na gå snarare ut, än det sker på landet. Mais
tresser kunna wäl finnas i det gröna, men de
hafwa egenteligen sit tilhåld i städerna: dessa
djuren yngla wäl underfundom, men fortplan-
ta icke på det wis, som borde ske. Wäre
Stadsbwar sefwa mer ogifte, än Landbwar;
och under sin ledighet skäma de flera ägten-
skaps-
ämnen. Gifwa de sig, och upföda söner; så lö-
pa desse altför ofta bes; så at de, wid manliga
åren, äro odugelige til hjonelag. Nog af, st-
M m Ver